

قطب شمال: منبع جدید قدرت

بازی با کارت قطب

روسیه با ادعای خود مبنی بر مالکیت قطب شمال، قصد دارد از طریق مالکیت ذخایر عظیم نفتی و گازی قطب شمال به توسعه قدرت سیاسی خود بپردازد.

در حالی که مواضع آمریکا و روسیه بر سر استقرار سپر دفاع موشکی آمریکا در شرق اروپا حتی یک گام به یکدیگر نزدیک نشده و مسکو با آزمایش نسل جدیدی از موشک های دوربرد هسته‌ای خود نشان داده که قصد کوتاه آمدن در قبال این رویکرد آمریکا را ندارد، ادعای اخیرش درخصوص مالکیت بر بخش وسیعی از نیمکره شمالی، زمینه اختلافات بین این دو رقیب دیرینه را به شدت عمیق‌تر کرده است. در حال حاضر، سردمداران کرملین سعی می‌کنند با استفاده از مشکلاتی که بر سر راه آمریکا به وجود آمده، جایگاه قدرتمندتری برای روسیه در عرصه نظام بین‌المللی با استفاده از کارت انرژی تعریف کنند. یکی از ابزارهای مهمی که روسیه در راه رسیدن به این هدف به آن تکیه کرده، استفاده از ذخایر عظیم نفت و گاز این کشور است.

در حال حاضر، نفت و گاز مهمترین عامل انرژی در دنیا است و دست کم تا ۵۰ سال آینده نه تنها این نقش کاهش پیدا نمی‌کند، بلکه افزایش هم می‌یابد. روسیه با این نگاه می‌خواهد از توانایی صدور انرژی خود و توانایی تسلط بر شاهراه‌های انتقال انرژی بیشترین استفاده را برای افزایش نقش خود در معادلات بین‌المللی ببرد.

بنابر اظهارات کارشناسان، اقداماتی نظیر افزایش حجم سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی، ایجاد بزرگترین کارتل گازی دنیا یعنی گازپروم، ایجاد کارتل گازی سیب نفت، استفاده از انرژی برای تحت فشار گذاشتن همسایگان و طرح ایجاد خطوط لوله جدید، همگی در همین راستا صورت می‌گیرد. در واقع ورود روسیه به قطب شمال، ورود به حوزه‌ای انرژی‌زا است که می‌تواند به توانمندی مسکو در حوزه انرژی اضافه کند و نقش آن را در معادلات استراتژیک دنیا افزایش دهد. طبق تازه‌ترین تحقیقات انجام شده، بیش از یک چهارم ذخایر نفت و گاز جهان در قطب شمال قرار دارند و این یعنی افزایش قدرت هر کشوری که به این ذخایر دست پیدا کند.

بر جلوگیری از استقلال کوزوو اشاره نمود. ولادیمیر پوتین هر چند به رهبران صربستان وعده داده بود که به هر طریقی مانع از به رسمیت شناخته شدن استقلال کوزوو می‌شود، ولی در میدان عمل واکنشی جدی از خود نشان نداد.

با توجه به مسایلی که بدان اشاره گردید می‌توان این طور ارزیابی نمود که استراتژی مقاومت در سیاست خارجی روسیه، نقش پررنگ‌تری از استراتژی مشارکت دارد و حداقل جنگ سال گذشته روسیه و گرجستان، سبب شد تا مردم غرب، این حرف مسکو را به خوبی بشنوند که گسترش ناتو تا مرزهای جنوبی روسیه، تعادل روابط روسیه، اروپا و آمریکا را برهم می‌زند. ■

نگاهی به تأثیر ویروس جهانی ۲۰۰۸ بر نظام بانکی روسیه

روسیه و بحران مالی

بحران مالی جهانی تأثیری مضاعف بر نظام بانکی متزلزل روسیه بر جای گذاشت.



آن را دارد. بله، ما مسؤولیت داریم که با بحران برخورد کنیم." اما به رغم اقدامات دولت روسیه، کارشناسان بین‌المللی مسایل اقتصادی نمی‌توانند پیش‌بینی کنند که این اقدامات تا چه حد می‌توانند جلوی فروپاشی سیستم مالی روسیه را بگیرند. منتقدانی مثل "یولیا لاتیوینا" برنامه‌ساز رادیو "اشوی مسکو" معتقدند که دولت با شرایط سختی که برای اعتبارات تعیین می‌کند، قصد گسترش نفوذ خود را بر بخش خصوصی دارد. وی معتقد است: صنعت در حال دولتی شدن است. آنچه اکنون اتفاق می‌افتد به دولت امکان می‌دهد که شرکت‌های مختلف روسی را ارزان بخرد. وضعیت شرکت‌ها به گونه‌ای است که یا باید ورشکست شوند و یا از بانک تجارت خارجی وام بگیرند و در مقابل چیزی را به دولت بپردازند. ■

مسکو اقدام به آغاز مذاکرات کنترل تسلیحات، امتیازی است که روسیه به آمریکا می‌دهد و به همین واسطه درصدد پیوند دادن آن با موضوع سپر موشکی است تا از این طریق ضمن امتیازگیری از واشنگتن، نیت واقعی دولتمردان جدید کاخ سفید را برای حل مسایل موجود مورد آزمون قرار دهد.

رهبران روسیه هر چند در برابر موضوعاتی نظیر گسترش ناتو به مرزهای شرقی کشورشان یا استقرار سپر دفاع موشکی در همسایگی روسیه با قدرت مقاومت می‌کنند، ولی همان طور که گفته شد مواردی وجود دارد که روسیه علیرغم مخالفت‌های اولیه، در نهایت مجبور به تن دادن به شرایط غرب و پذیرفتن آنها شده است. در این راستا می‌توان به ادعاهای روس‌ها مبنی

بحران مالی جهانی در روسیه برابندی دوگانه دارد. از یکسو بهای نفت در ماه‌های اخیر بیش از ۵۰ درصد کاهش یافته و نرخ سایر مواد خام نیز سقوط کرده است که در نتیجه ارزش خارجی کمتری به اقتصاد روسیه سرازیر می‌شود. از سوی دیگر، سیستم بانکی ضعیف این کشور از رشته‌های دیگر آن بیشتر آسیب دیده است. بانک‌های روسیه، در گذشته بیش از همه از خارج وام می‌گرفتند، اما این چشمه اکنون خشکیده است. به گزارش رسانه‌های خبری، این روند، بسیاری از بانک‌های روسیه را با مشکل پرداخت روبه‌رو کرده، به طوری که دولت روسیه در ماه گذشته ۷۰ میلیارد دلار به پشتیبانی از بانک‌ها اختصاص داده است. به علاوه بانک تجارت خارجی این کشور که وظیفه پشتیبانی از شرکت‌های روسی را در عرصه پرداخت به موقع بدهی‌های خارجی‌شان به عهده دارد ۵۰ میلیارد دلار دیگر وام دریافت کرده است.

در تابستان گذشته، اقتصاد روسیه در مجموع ۵۰۰ میلیارد دلار بدهی خارجی داشته است. براساس برآوردهای آژانس بلومبرگ، ثروتمندان بزرگ روسیه تا به حال به خاطر بحران بین‌المللی، حدود ۲۳۰ میلیارد دلار سرمایه خود را از دست داده‌اند. به رغم همه این مشکلات، کرملین تبلیغ می‌کند که اقتصاد روسیه با مشکل غیرقابل حلی روبه‌رو نیست.

دیمیتری مدودف، رییس‌جمهور روسیه اخیراً در پیامی گفته است: "من به صراحت می‌گویم که روسیه به کام این چرخه ناخوشایند فرو نرفته و امکان مقابله با